

Årets kunstner:

Runaug Venås

Det råder et kreativt kaos hos kunstnerparet Runaug Venås og Hans Jacob Sand i Gamlegata på Gvarv. Her gis det tid og rom for de fleste kunstformer – tegning, maling, teater, film, sang og musikk.

Tekst og foto: Wenche Hvattum

- Huff, ikke sjå på rotet, sier Runaug og viser vei inn i atelieret i den gamle skysstasjonen. Huset gikk en gang i tida under navnet Huttetu-huset, og jeg tror jammen det kan passe i dag også, ler hun.

■ Rom for liv

Huset har opp gjennom historien rommet både kafe og melkebutikk, i dag er det tumleplass for kunstnerfamilien som kom flyttende fra Oslo i 2003. - Kommunen la alt til rette for oss, sier Hans Jacob. De var svært positive til å få flere kulturutøvere og skaffet både hus og jobb til Runaug i kuturskolen. - Vi ville ut av byen og gi barna større rom å bevege seg på. Jeg tror det er godt for barn å vokse opp på små steder, mener Runaug, som selv er vokst opp på bittelille Garmo i Lom. Her, i jotunheimens forgård, fikk hun mange av inntrykkene som nå formidles i bildene. - Det du har opplevd som barn ligg djupt i deg, sier hun.

■ Forfall er vakkert

- Jeg jobber med naturen som utgangspunkt, jeg avbilder ikke, men formidler en sinnsstemning. Jeg er opptatt av mørke, det destruktive, det som blir ødelagt. Ting brytes ned, blir noe annet, skapes om. Naturen tar tilbake det vi har skapt og omformer det, sier hun og kaster et blikk på et av elementene hun henter inspirasjon fra, et bilde av Titanics undergang. - Jeg ser etter det vakre i spora og historiene som fins igjen der naturkrefter og katastrofer har raset. En brannomt kan være estetisk. På kunsthøgskolen malte alle de andre mennesker, jeg prøvde, men det er ikke der fascinasjonen min ligger. Folk flest synes at det vakre ligger i liv – men det kan være like mye vakkert å se i noe dødt, finne estetikken i forfallet.

■ Struktur og farger

Nå jobbes det intenst mot høstens utstilling under Norsk Eplefest. Her vil det være både store og små formater, kontraster, lys og mørke, men også farger. Inntrykkene i fruktbygda sniker seg inn. - Det er mer skog i bildene nå, og jeg tør bruke mer farger. Det er viktig å utfordre seg sjøl litt for ikke å stagnere. Fargene er min utfordring, sier Runaug som helst har jobbet bare med kull for å skape kontrasten lys / mørke.

Sin spesielle teknikk fikk hun ro til å utvikle da hun etter 5 år på Statens kunsthøgskole fikk et to-årig arbeidsstipend. Hun kombinerer primer/akryl, papir og kull på en spesiell måte og jobber med struktur i bildene. - Jeg har en plan om hva jeg vil skape før jeg går i gang, men bildet kan forandre seg og tar andre retninger i løpet av prosessen. Så må jeg lete i bildet etter elementene jeg vil understreke.

■ Billedspråket er mitt språk

Runaug tenker seg om. - Jeg er ikke så flink med ord. Det er billedspråket som er mitt språk, sier hun stille. Hun har alltid vært skapende og oppveksten med fri tilgang på formingsmaterieell gjennom en mor som var formingslærer, ga rom for å teste ut skaperevnen. De ser hun nå igjen i sine egne barn som sammen med venner tegner, maler, spiller teater, synger og spiller. - Det er ikke rart det er kaos her, sier hun og rydder plass til kaffekoppene på kjøkkenbordet. Minstejenta Alva kommer strålende inn døra og forsvinner videre innover i huset med en venninne. - Det er deilig å kunne være her for dem når de trenger oss, sier Runaug. Det er

den største fordelene med å ha atelier og arbeidsrom i eget hus, og noe av det vi ville oppnå da vi bosatte oss her. - Det er spennende å følge deres utprøvinger, se hvordan de utvikler seg som mennesker. Jeg tror vi ofte er for ivrige etter at de skal bli flinke, glemmer gleden i prosessene, sier Runaug som kombinerer kunstnerjobben med en stilling på kulturskolene i Sauherad og Bø. Det er fint med kolleger, og forutsigbar inntekt. Med en rekke utstillinger de siste årene har også billedkunsten kastet noe av seg, men det å få betalt for bildene er ikke den viktigste drivkraften. - Det er selve skaperprosessen som er viktig for meg. Jeg må drive med dette, det er min måte å uttrykke meg på.

■ Øvde opp sansene

- Det åpna seg en ny verden for meg da jeg begynte på Romerike folkehøgskole. Selv om vennindegjengen i Garmo var aktive både i musikk og teater, var det først på folkehøgskolen jeg traff folk som brant like ivrig for kunst som meg. Så ble det kunstfag på Nansenskolen og Oslo tegne- og maleskole, før hun til slutt tok fatt på 5 år på kunsthøgskolen. - Jeg tok riktignok mellomfag i nordisk språk og litteratur innimellom, det var nok i et anfall av fornuft, ler hun. Jeg lurer av og til på hva jeg har lært – tror det viktigste må være at vi øvde opp evnen til å se, øvde opp sansene Runaug jobber i mange format, men mest i mellomstore. Drømmen er en låve der hun kan utfolde seg i de riktig store bildene og

kan jobbe alene uten å bli forstyrret. - Jeg trenger tid for meg sjøl når jeg skal skape, men jeg er glad i folk ellers, ler hun

■ Eplefesten

Runaug er særlig glad i hausten. Kanskje har det med hennes draging mot forfall og forråttelse å gjøre. - Det er fint å hylle hausten med en eplefest, sier hun. Det er også en fin måte å vise fram hva bygda har å by på. Det virker som om folk som flytter hit, blir, sier Runaug. De finner god livskvalitet her, godt naboskap

“ Det du har opplevd som barn ligg djupt i deg ”

og mange aktiviteter. Som mange i eplefesthelga, og er en del av gallerirunden. Og et år måtte den lyse og fagre kunstneren stå modell som selveste Eva i Paradis, da eplets historie skulle profileres. I år er hun årets kunstner og stiller ut i Galleri Nyhuus. - Det gleder jeg meg til, det er alltid spennende å møte publikum og høre hva andre ser i bildene mine, sier hun. Da lever de videre etter at mitt arbeid er ferdig. Det er fint å kunne bety noe for folk, røre noen strenger. Men bildene skal være slik at du må leite litt, søke etter innhold. Hvis folk gir seg tid, så vil de se, avslutter Runaug Venås, årets eplefestkunstner.

■ Eva med eplet

Som alle andre aktive kunstnere har også Runaug åpent atelier i eplefesthelga, og er en del av gallerirunden. Og et år måtte den lyse og fagre kunstneren stå modell som selveste Eva i Paradis, da eplets historie skulle profileres. I år er hun årets kunstner og stiller ut i Galleri Nyhuus. - Det gleder jeg meg til, det er alltid spennende å møte publikum og høre hva andre ser i bildene mine, sier hun. Da lever de videre etter at mitt arbeid er ferdig. Det er fint å kunne bety noe for folk, røre noen strenger. Men bildene skal være slik at du må leite litt, søke etter innhold. Hvis folk gir seg tid, så vil de se, avslutter Runaug Venås, årets eplefestkunstner.

alle barn og barnehagebarn i bygda. De skapte sin fargerike Eplefest med maling, trykk, og mange ulike kunstuttrykk. Ett år malte vi på sko, minnes Runaug. På markedsdagen har kulturskolen et kunstverksted for barn, der de kan komme innom og skape sitt eget kunstverk.

